

Kiuhais.

Det genom H. J. Heikels gräfningar bekanta stenåldersfyndet i Mutinmäki i Kiuhais undersöktes nu äfven af mig. Jag affattade en karta öfver en del af platsen och får jag hänvisa till densamma jämte därtill bifogade förklaringar. Fyndstället är ganska vidsträckt; den af mig affattade delen omfattar endast en sträcka om 150 x 20 à 60 meter. Hela området, som syntes vara flere ggr så stort, borde oumligen af landtmätare affattas. Det gömmer och säkerligen ännu mycket i sitt sköte och förtjänade äfven att grundligen undersökas.

Såsom af plantekningen synes, är det af Heikel undersökta röset beläget 17 meter väster om Nikola torpstugan. Längre mot väster finnes längs backslutningen en mängd aflänga fördjupningar, hvilka se ut som insjunkna grafvar. Jag undersökte några af dessa såhunda att jag först lät gräfra ett dike ~~(k)~~ från kanten af nämnda röse i s. s. västlig och västlig riktning, så att diket kom att gå öfver tre grafvar. ^(a, b och c) Därpå undersökte jag två grafvar särskildt ~~(f)~~ ^(h) och ~~(g)~~. Af dessa var den första ganska omärkingsvärd. Dess längdriktning var i N.-S. och utgjorde 6 à 7 meter. I den nordostliga ändan utvidgade den sig till en cirkelrund fördjupning med, såsom det syntes, oblandad jord i midten. Däremot märktes vid punkten ⁱ ~~f~~ blandad jord till en meters djup, i hvilken funnos inmängdat kol, keruiks skårfor och brändas bensmular. Sådana funnas äfven i andra delar af fördjupningen, ehuru icke så långt under jardytan. Det föreföll såsom om här varit en eldstad. I den motsatta delen af rundeln eller vid punkten ~~k~~ fanns en lerbög, som synbarligen blifvit dit hämtad. Sådana egendomliga lerbögar har också förut i akt tagits i denna

märkliga backe. (Se K. J. Koskinens bref af d. $\frac{30}{10}$ 97 i topografiska arkivet. - Kiinkainen). De tyda jämföra den omnämnda eldstaden stärrpä, att här varit en tillvärdningsplats för lerkärl, hvilka äfven här äro af den för stenåldern karakteristiska beskaffenheten med bl. an. stora runda ornamentsgrapar. På af Heikel i det förut nämnda stenruset funnos brända ben af bl. an. en människas hufvudskål, och de i den nu i fråga varande fördjupningen funna benkärfoarna synas vara af enahanda beskaffenhet, torde väl sammankörigheten af lirkförbränning med stenålderskulturen på detta ställe icke kunna betrifflas. Förkomsten af mer eller mindre slipade stenfragment, sönderlagana kvartsbitar, dylika lerkrukshärfor och brända ben på äfven andra punkter af det nu undersökt område styrka än mer detta samband, under det intet spår af metall på denna plats kunnat uppdagas. Tvärtom visar den ovanligt rika förekomsten af fragment af slipstenar att här varit en storartad tillvärdningsort för stenredskap. En del af området har blifvit upptaget till åker och stenarna från denna uppsamlade till gården rundt omkring, hvarvid de plattslipade stenarna väckte uppmärksamhet redan för åtminstone 30 år sedan, ehuru man icke kände deras rätta betydelse. Från dessa gården ha för det mesta slipstenfragment blifvit funna och uppsamlade flere särskilda gånger. Af dessa ha hamnat i Björneborg omkr. 50, af hvilka 14 äro stora, hela slipstenar och de bästa exemplar man har från detta kanske 3000 årliga fyndställe i vårt land. De hafva dit förts af hr A. Kauppinen under särskilda besök på stället. Under mitt besök i Björneborg såg jag dessa första klassens rariteter från vår forntid uppsamlade i hr Kauppinens veranda. H. Heikel hämtade 50 st. slipste-

nar och fragment till historiska museet och jag lyckades nu uppsamla dylika ända till 72 stycken.

Slutligen må nämnas att brända bensmular hittades äfven i ett förstördt stenröse på Notila sidan (och utom den kartlagda delen däraf). Det uppgafs också bl. an. att på samma Notila sida funnits en kista af sten, som haft taket bildadt af flata stenar. Nu ser man på denna punkt blott åker.

Kör till Axel O. Heikels berättelse
 till No. K. för år 1898.
 Kat. N: 3574: 368-370.

Uotimäki stenåldersfyndställe i Kivika.
 (Uotimäki "Kulmakunta" hör till Panelia
 och Köylipalvi byalag).

Föredr. 11/XI 1898.

Uotila
 Forps.



Förklaringsar: A. Mikola Forps nya flygbyggnad. B. Det af H. J. Heikel undersökte
 röset, i hvilket bl. an. hittades delvis förbränt hufvudskelet af människa. C. Gränsled emellan
 Mikola och Uotila Forps. D och E. Af H. J. Heikel undersökt röset, hvarefrån Kanal gräfdes,
 i hvilken brända befunnen finnas. Nu hittades sådana mycket längre bort i Uotila åkern.
 a, b, c. Grävd kanal öfver tre grafvar af 2 och 1,5-meters längd och en meters bredt. f, h undersökte grafvar (gröper).
 i, k se berättelsen. e, d, g undersökte grafvar. Sådana finnas för öfrigt i många närliggande
 områden F.

+ Jämför ortens dialekt med
 en K.